

श्री सचिव
राष्ट्रिय सभा

ग.प.स.स.
२०८१/२/२

श्री कार्यपालका प्रहारावा
श्री.का.
२०८१/१०२/०२

श्री सचिव,
राष्ट्रिय सभा

मिति: २०८१ जेठ १ गते

विषय: जरुरी सार्वजनिक महत्त्वको प्रस्ताव

राष्ट्रिय सभा नियमावली, २०७५ को नियम ६६ बमोजिम देहायको जरुरी सार्वजनिक महत्त्वको विषयमाथि छलफल गर्न सूचना दिएका छौं।

प्रस्तावको व्यहोरा

नेपालमा हरेक दिन सवारी दुर्घटना र त्यसबाट भएको जनधनको क्षतिका बारेमा समाचारहरू आइरहेका छन्। यहि वैशाखको १ देखि ३० गतेसम्मको अवधिमा देशभर भएका १५९४ सवारी दुर्घटनामा परी १८१ जनाको मृत्यु भएको छ भने ४८७ जना गम्भीर र २ हजार २३४ जना सामान्य घाइते भएका छन्।

चालू आ.व.को पहिलो १० महिना (साउन १ देखि वैशाख ३०)सम्मको अवधिमा १९ हजार २६३ सवारी दुर्घटना हुँदा १ हजार ९३२ जनाको मृत्यु भएको ट्राफिक प्रहरीले जनाएको छ। ५ हजार ९४ गम्भीर र २१ हजार १४१ सामान्य घाइते भएको प्रहरीको तथ्यांक छ।

सडक सुरक्षामा देखिएको यस प्रकारको समस्याले मुलुकको कुल गार्हस्थ उत्पादनमा ७ प्रतिशत क्षति पुगेको अनुमान गरिएको छ। सडक दुर्घटनाका कारण जीवन गुमाउँदा वा गम्भीर घाइते भई अपाङ्गताको अवस्थामा पुग्नुपर्दाको व्यक्तिगत क्षति त छँदैछ, घाइते भएकाहरूको उपचारमा भएको खर्चका कारण मुलुकले प्रत्येक वर्ष झण्डै १२ अर्ब २८ करोड रूपैयाँ बराबरको क्षति व्यहोर्नु परेको बताइन्छ।

यसका अतिरिक्त सम्बन्धित व्यक्ति वा निजको परिवारमा पर्न जाने आर्थिक समस्या, मानिसक क्षति र त्यसका कारण परिवारमा पर्न जाने दुरगामी प्रभाव भन्नु अकल्पनीय हुन्छ। सवारी दुर्घटनासम्बन्धी विभिन्न अध्ययनबाट प्राप्त तथ्यहरूलाई अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ।

दिगो विकास लक्ष्यअन्तर्गत सन् २०३० सम्ममा सडक दुर्घटनाका कारण अकाल मृत्यु र घाइतेको संख्यालाई आधामा भार्ने विश्वव्यापी लक्ष्य पूरा गर्नु नेपालको पनि दायित्व हो। नेपालको संविधानमै मौलिक हकमा सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने र आधारभूत स्वास्थ्यको हक सुनिश्चित गरिएको छ। मौलिक हकको सुनिश्चितता गर्नु सरकारको दायित्व हुन्छ।

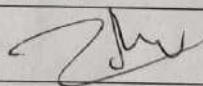
तसर्थ, सवारी दुर्घटनालाई न्यूनीकरण गर्ने र दुर्घटनामा परी ज्यान गुमाउनेको परिवारलाई उचित क्षतिपूर्ति, घाइतेको उद्धार तथा उपचार, अपाङ्गता भएका नागरिकलाई उचित प्रबन्ध तथा मर्यादित श्रमको प्रवर्द्धनका लागि चालक एवं सहचालकका लागि परामर्श केन्द्र र गुनासो सुनुवाइ गर्ने निकायको व्यवस्था साथै आम नागरिकबीच सडकको सही प्रयोगकाबारे चेतना अभिवृद्धि अभियानलगायत विषयमा तत्काल कदम चाल्न आवश्यक देखिएकाले यो जरुरी सार्वजनिक महत्त्वको प्रस्ताव पेश गरेका छौं।

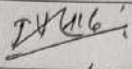

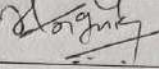
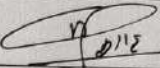

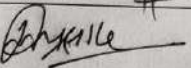
प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नाको कारण

- १०औं पटक संशोधन भएर पनि समस्यालाई सम्बोधन गर्न नसकेको प्रचलित सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ लाई पुनरावलोकन गरी सडक सुरक्षासम्बन्धी र सवारी साधन सञ्चालन, यातायात सूचनासम्बन्धी प्रभावकारी व्यवस्थासहित संघीय संरचना अनुरूपको वर्तमान समस्या र चुनौती सम्बोधन गर्ने विधेयकहरू तत्काल संसद्मा पेश गर्न ।
 - सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्ति अघि अनिवार्यरूपमा सवारी सञ्चालनसम्बन्धी पर्याप्त जानकारी उपलब्ध गराउनुका साथै चालक र सहचालकलाई आवधिकरूपमा सचेतनामूलक कार्यक्रम र पुनर्ताजिगी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ।
 - सडक सुरक्षा सावधानीसहित सडक निर्माणसम्बन्धी स्पष्ट मापदण्ड तय गरी तहगत रूपमा तीनै तहका निकायबाट निर्माण गरिने सडकको न्यूनतम मापदण्डमा एकरूपता कायम गर्न ।
 - यातायातमैत्री सडक पूर्वाधार, सुरक्षा सतर्कता, सवारी तथा यातायातसम्बन्धी कानूनको पालनाजस्ता विषयमा आम नागरिकलाई सचेतना अभिवृद्धि गर्दै अनुशासित र जिम्मेवार बन्न प्रेरित गर्न ।
 - सडक दुर्घटनामा परी घाइते भएका नागरिकको उपचारको विषयलाई स्वास्थ्य बिमाको अंगका रूपमा व्यवस्था मिलाउन ।
 - सडक दुर्घटनामा परी अपाङ्गता भएका नागरिकको जीवन निर्वाहका लागि रोजगारीमा प्राथमिकता तथा आर्थिक वृत्तिको प्रबन्ध गर्न ।
 - सवारी साधनहरूमा सडक सुरक्षाका आवश्यक उपकरण र प्रविधि जडान गर्ने व्यवस्था मिलाउनुका साथै अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा नेपालको यातायात सुरक्षामैत्री छ भन्ने सन्देश प्रवाह गर्न ।
 - सार्वजनिक यातायात व्यवस्थापनलाई सुरक्षित, सहज, पहुँचयोग्य, मितव्ययी र गुणस्तरीय बनाउन ।
- सम्बन्धित मन्त्रालय भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय मन्त्रालय ।

प्रस्तावक तथा समर्थकहरूको विवरण:

प्रस्तावक	हस्ताक्षर
मा. सोनाम गेल्लेन शेर्पा	

मिति: २०८१ जेठ १ गते

समर्थक	राजनीतिक दल	हस्ताक्षर
मा. जग प्रसाद शर्मा	नेकपा (माओवादी केन्द्र)	
मा. कृष्णबहादुर रोकाया	नेपाली कांग्रेस	
मा. भगवती न्यौपाने	नेकपा (एमाले)	
मा. मदन कुमारी शाह (गरिमा)	नेकपा (एकीकृत समाजवादी)	
मा. मोहम्मद खालिद	जनता समाज पार्टी	
मा. तुल प्रसाद विश्वकर्मा	राष्ट्रिय जनमोर्चा	
मा. शैशवर कुमार सिंह	लोकतान्त्रीक समाजवादी पार्टी नेपाल	